

NEDELJA

POVRATAK OPEC-A

ŠTA JE DOGOVORENO U BEČU?

PRVE REAKCIJE TRŽIŠTA

SADRŽAJ:

NAFTA:

- OPEC ponovo na sceni .....OVDE
- Saudijska Arabija najviše reže .....OVDE
- Rusija smanjuje za 300.000 bd - „ali postepeno“ .....OVDE
- Prognoze samo na kratak rok: Barel od 60\$ granica otpora .....OVDE
- Statoil: Samo kratkoročni efekti od odluke OPEC.....OVDE
- Ministar Novak: Niko ne može da predvidi gde će se tržište uravnotežiti.....OVDE
- Troškovi proizvodnje barela nafte u Severnom moru smanjeni na 16 dolara.....OVDE
- Rosnjeftu ističe rok da predloži model delimične privatizacije.....OVDE
- Antimonopolski regulator odobrio Rosnjeftu kupovinu Bašnjefta uz uslov.....OVDE
- Dobit Lukoila u 3. kvartalu manja 71%.....OVDE
- Gazpromnjeftov program modernizacije rafinerije Omsk.....OVDE
- UNKS: Cene sirove nafte BRENT .....OVDE

GAS:

- SAD prvi put neto izvoznik prirodnog gasa.....OVDE
- BP: Novi posao u oblasti prirodnog gasa.....OVDE

REGION:

- Nastavljen crni bilans brodske rafinerije.....OVDE
- Hernadi pruža ruku Zagrebu.....OVDE
- Jugopetrol isplaćuje 6 miliona evra dividendi.....OVDE
- UNKS: Cene goriva u regionu .....OVDE
-

Crude Oil Brent Dec 02 2016 1020 GMT - 53.45 Livecharts.co.uk

Vratija se OPEC ...

BEČ – Organizacija zemalja izvoznica nafte (OPEC) uspjela je u sredu da obezbedi pristanak članica na sprovođenje dogovora o prvom ograničenju proizvodnje nafte u poslednjih osam godina, što je generalno primljeno sa iznenađenjem kod većine učesnika na tržištu i kod analitičara. OPEC je na ministarskom sastanku u Beču dogovorio smanjenje proizvodnje za oko 1,2 miliona barela na dan (mbd), na 32,5 mbd, što predstavlja oko 4,5 odsto sadašnje proizvodnje. Odmah je za to nagrađen skokom cena nafte od bezmalo pet dolara po barelu. Kartel je ovu svoju nekada tradicionalnu alatku upravljanja tržištem odbio da primeni na sastanku u novembru 2014. godine, potčinjavajući se strategiji Rijada da ratom niskih cena prvenstveno zaustavi prodor američke nekonvencionalne nafte kojim je gubio stratešku poziciju uz Kanadu snabdevača SAD tom sirovinom.

Arhitekta zaokreta u strategiji OPEC-a, saudijski ministar Halid al Falih sa novinarima posle sastanka u Beču Foto Reuters

Smanjenje proizvodnje stupa na snagu 1. januara 2017., sa trajanjem od šest meseci, uz opciju da s produži za još šest meseci, pošto ministri zemalja OPEC bilansiraju na redovnom junskom sastanku efekte. Što se tiče dva sporna člana OPEC-a, Iranu je dozvoljen plafon od 3,8 miliona barela mbd, što je nešto iznad oktobarskog nivoa, dok je Irak, posle višenedelnog agitovanja da bude izuzet, pristao da smanji sadašnju proizvodnju za 210.000 bd, na 4,35 mbd od januara 2017.

G'DRIVE FUEL

100
OKTANA

**MOĆNA
TRANSFORMACIJA**

POVEĆANJE SNAGE MOTORA DO 7%

POBOLJŠANA DINAMIKA UBRZANJA DO 10%

SMANJENJE NASLAGA NEČISTOĆA NA MOTORU DO 6 PUTA

**NAJBOLJE JE
PRED VAMA**

Saudijska Arabija najviše reže

Prema još zvanično nepotvrđenim podacima koje prenosi Reuters, Saudi Arabija je pristala da smanji proizvodnju za 486.000 b/d u odnosu na nivo iz oktobra, na oko 10.06 mbd. To će inače biti na liniji njenog tipičnog sezonskog smanjenja proizvodnje, pošto se potrošnja nafte u toj monarhiji po pravilu smanjuje zimi. Libija i Nigerija su, kako je pre sastanka dogovoreno, izuzete iz ovog plana uz dozvolu da vrate proizvodnju u normalne nivoe pre unutrašnjih sukoba – ako budu u stanju. U tom slučaju proizvodnja OPEC-a će biti vraćena na 33 do čak 34 mbd, što će neutralisati efekte ove strategije OPEC-a, primećuje *SeekingAlpha*.

OPEC member	Current output (Oct 2016) as reported in MOMR	Reference output level as reported in OPEC agreement table	Committed output (from Jan 2017)	Output Adjustment under the agreement
Algeria	1.088	1.089	1.039	-0.050
Angola	1.586	1.753	1.673	-0.080
Ecuador	0.549	0.548	0.522	-0.026
Gabon	0.202	0.202	0.193	-0.009
Indonesia	0.722			
Iran	3.690	3.975	3.797	+0.090
Iraq	4.561	4.561	4.351	-0.210
Kuwait	2.838	2.838	2.707	-0.131
Libya	0.528			
Nigeria	1.628			
Qatar	0.646	0.648	0.618	-0.030
Saudi Arabia	10.532	10.544	10.058	-0.486
UAE	3.007	3.013	2.874	-0.139
Venezuela	2.067	2.067	1.972	-0.095
TOTAL	33.643			-1.166

(Tabela: *Reuters, John Kemp*).

Rusija smanjuje za 300.000 bd - „ali postepeno“

Pre ovog sastanka OPEC je saopštio da je dogovorio sa nekim od ključnih ne-OPEC zemalja da oni smanje proizvodnju za 600 hiljada barela na dan, od čega Rusija preuzima na sebe „postepeno smanjenje od 300.000 bd“, kako je rekao njen ministar energije Aleksander Novak (foto). Pre toga, Moskva će verovatno sačekati da se uveri jesu li sve članice OPEC-a ispunile svoj dogovor, što bi ruski rez moglo odložiti za par meseci. Nije za sada jasna spremnost drugih ne-OPEC zemalja na ovu žrtvu. Meksiko je, na primer, hitro stavio do znanja da nema nameru da smanjuje proizvodnju.

U idealnom slučaju solidarna OPEC i ne-OPEC akcija zajedno bi bezmalo neutralisala višak ponude od 2 mbd u poslednjih nešto više od dve godine, ključnog razloga pada cena. *Reuters* piše da su Kuvajt, Alžir i Venecuela pristali da nadgledaju sprovođenje dogovora o smanjenju proizvodnje unutar kartela

JEDINI LICENCIRANI PROIZVOĐAČ NAFTNIH DERIVATA U SRBIJI U PRIVATNOM VLASNIŠTVU

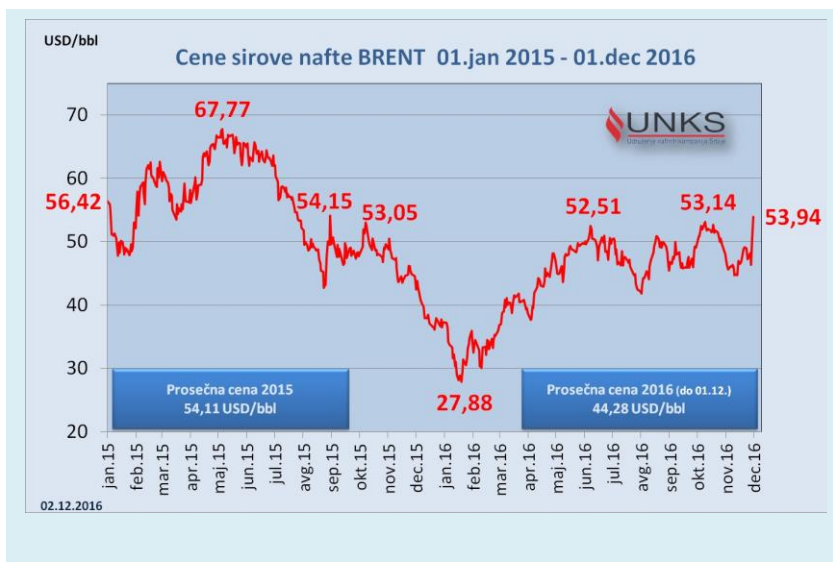

www.standardgas.rs

Prognoze samo na kratak rok: Barel od 60\$ granica otpora

Oba ključna naftna brenda su odmah posle saopštenja o dogovoru OPEC-a skočila više od osam odsto, Brent na oko 50,10\$, a američka WTI na par centi ispod 50\$ barel. Analitičari većinom smatraju da će dogovor obezbediti da cene nafte ne idu više ispod 50 dolara, a da se ravnoteža na tržištu uspostavi u prvoj polovini sledeće godine, ukoliko rast američke proizvodnje bude skroman, a OPEC sprovede dogovoreno. Mnogi vide cenu barela između 50 i 55 dolara u 2017. godini, mada nema saglasnosti oko tempa kojim će stići do tog nivoa, jer nisu poznati kako ritam sprovođenja dogovorenog, tako i reakcija nekih ne-OPEC zemalja. Goldman Sachs veruje da će se to desiti u prvoj polovini godine, da bi se potom rast umirio kada - kako OPEC, tako i američki proizvođači iz škriljaca kapitalizuju efekte većih cena nafte.

Analitičari portala **SeekingAlpha** smatraju da će sledeća stepenica na kojoj barel osetiti „otpor“ tržišta da ide dalje na gore biti 60 dolara – i to negde u junu 2017. JP Morgan, druge strane, smatra da će ključni efekat dogovora biti da zaustavi dalje narastanje zaliha nafte, dok će cene sporo da rastu od kvartala do kvartala. Ponuda koju smanjuje OPEC međutim mogla bi dobrim delom biti popunjena ubrzanim reaktiviranjem izvora američke nafte iz škriljaca, koja će u velikoj meri biti profitabilna ako se cene nafte očekivano uskoro vrate iznad 55 dolara - što je možda najveća nepoznanica na koju samo vreme može da odgovori.

Ministar Novak: Niko ne može da predvidi gde će se tržište uravnotežiti

DOHA - Ruski ministar energije Aleksandar Novak rekao je da niko u ovom trenutku ne može da kaže na kom nivou će se postići ravnoteža između ponude i potražnje na globalnom tržištu nafte. On je uoči sastanka OPEC,

A. Novak na gasnom forumu u Dohi, 17. novembra, Foto Reuters

kako ga citira **Reuters**, dodao da se jedino može reći da će višak ponude nafte na globalnom tržištu iznositi milion barela na dan do kraja godine, sa 1,8 mbd na početku 2016.

Troškovi proizvodnje barela nafte u Severnom moru smanjeni na 16 dolara

LONDON - Politika racionalizacije u svim segmentima poslovanja, definitivno se pokazala kao ključni pozitivan efekat koji je po naftnu privredu izazvao period niskih cena sirovine, što ilustruju i upravo objavljeni podaci britanskog udruženja naftne i gasne privrede. **Oil & Gas UK** je objavio, naime, da su prosečni

operativni troškovi u britanskim vodama Severnog mora umanjani za čak 45% od sloma cena nafte - sa 29, na 16 dolara po proizvedenom barelu. Veliki deo ušteda nastao je usled smanjenja radne snage, ali i jer su naftne logističke kompanije bile prinuđene da snize cene usluga koje pružaju proizvođačima. Udruženje ukazuje i na uvođenje efikasnijih načina poslovanja - od pojednostavljanja dizajniranja bušotina do grupnog iznajmljivanja plovila.

Samo kratkoročni efekti ?

OSLO - Rast cena sirove nafte, usled odluke OPEC da smanje proizvodnju, imaće samo kratkoročne efekte, ocenio je šef ekonomskog sektora u norveškoj naftnoj kompaniji Statoil. Eirik Waerness kaže za **Reuters** da ne veruje u efekte te odluke po rešavanje ključnog problema pretrpanosti tržišta ponudom nafte, niti bitnije pomeranje njene cene na gore do 2018.

LONDON - Dan Smith iz Oxford Economics kaže da je skeptičan da će dogovor OPEC biti u potpunosti implementiran. Zmeren je u prognozi kratanja cena. „Barel verovatno neće više silaziti ispod 40\$, ali smanjenje ponude u situaciji slabe potražnje verovatno neće biti dovoljna da vrati cene iznad 60\$ u skoroj budućnosti, posebnu uz pretnju veće američke proizvodnje“, prenosi CNBC.

Transnafta

Rosnjeftu ističe rok da predloži model delimične privatizacije

MOSKVA - Ruski Rosnjeft bi trebalo da do kraja ove nedelje podnese vladi predlog kako misli da bi trebalo da se sprovede privatizacija dela državnog vlasništva u nacionalnom naftnom gigantu. Predstavnik vlade rekao je ovo novinarima posle ranije naređenja vlade državnoj holding kompaniji Rosneftegas da do 5. decembra proda udeo od 19,5 odsto u Rosnjeftu, prenosi u utorak **Energy Voice**. Isplata bi trebalo da se realizuje do 15. decembra kako bi do kraja godine ta sredstva legla u državni budžet. Prenoseći pisanja ruskih medija, **Energy Voice** navodi da bi pomenuti udeo mogao biti prodat nekom od investitora, ili samom Rosnjeftu. Trenutno je glavni deoničar Rosnjefta Rosneftegas sa udelom od 69,5%. Britanski BP je vlasnik 19,25% kompanije dok se ostatak od 10,75% akcija Rosnjefta javno trguje.

Regulator odobrio Rosnjeftu kupovinu Bašnjefta uz uslov

MOSKVA - Ruski antimonopolski regulator (FAS) odobrio je zahtev Rosnjefta za kupovinu udela u ruskoj naftnoj kompaniji Bašnjeft uz određene preduslove. Kako je u utorak saopšteno iz FAS-a, Rosnjeft mora u naredne dve godine da proda benzinske stanice „u oblastima gde je kombinovani udeo njegove i maloprodajne mreže Bašnjefta iznad 50%“. Rosnjeft je sredinom oktobra potpisao dogovor o kupovini udela od 50,08% u Bašnjeftu i u međuvremenu uplatio u državni budžet dogovorenu cenu od 323 milijarde rubalja, odnosno 5,2 milijarde dolara, prenosi **TASS**

Pad dobiti uz rast slobodnih novčanih tokova Lukoila u 3. kvartalu

MOSKVA - Drugi po veličini proizvođač nafte u Rusiji, Lukoil, objavio je u utorak pad profita u trećem kvartalu od 71%, u na godišnjem nivou, usled niskih cena nafte, nesrazmernih carinskih nameta i smanjenja proizvodnje, dok su istovremeno slobodni novčani tokovi privatne kompanije odskočili za 14,5%, na 104,5 milijardi rubalja, odnosno 1,6 milijardi dolara. Neto dobit u trećem tromesečju iznosila je 54,8 milijardi RUB (843 mln \$). Profit pre odbijanja kamata, poreza na dobit i amortizacije (EBITDA) umanjeno je 22%, na 166 milijardi RUB. Proizvodnja nafte i gasa umanjena je 11% u trećem kvartalu na 2,1 milion barela na dan, ponajviše usled opadanja rezervi u zapadnosibirskim poljima. Kapitalne investicije su umanjene za bezmalo 16%, na 120 mlrd RUB. lukoil.com

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

Gazpromnjeftov program modernizacije rafinerije Omsk

MOSKVA - Gasprom njeftov projekat izgradnje pogona za prečišćavanje kondenzata u rafineriji Omsk odobren je od strane državnog građevinskog regulatora, *Glavnoekspertiza Rusije*, prenosi u utorak portal hydrocarbonprocessing.com. Ovaj projekat je deo

obimnog ekološkog programa koji ruska naftna kompanija sprovodi u okviru potpune modernizacije ove rafinerije godišnjeg kapaciteta prerade bezmalo 21 miliona tona sirove nafte. Kompletan posao biće završen tokom 2018. godine. Novi pogon, kapaciteta 100 kubnih metara na sat, omogućiće uklanjanje amonijaka i sulfida iz kondenzata u procesu proizvodnje srednjih destilata. Posle purifikacije, 97% dobijene vode biće vraćeno direktno u proizvodni

proces rafinerije, dok će sulfidi i amonijak biti reciklirani u sumpor i azot, za kojima postoji velika potražnja u petrohemijskoj industriji.

GAS

SAD prvi put neto izvoznik gasa

NJUJORK - SAD su postale neto izvoznik prirodnog gasa posle bezmalo 60 godina, sa dnevnim izvozom u novembru od u proseku nekih 210 miliona kubnih metara na dan, dok je istovremeno dnevno uvoženo 198 miliona m³/d.

SAD planiraju da do 2020. podignu izvoz gasa na petinu njihove godišnje potrošnje, a ministarstvo energije navodi da ta država biti treći po veličini proizvođač utečnjelog prirodnog gasa namenjenog za izvoz u svetu, iza Australije i Katara. U međuvremenu se američka kompanija Cheniere Energy priprema da pošalje prve tovarne LNG-a iz terminala Sabine Pass, na obalama Meksičkog zaliva potrošačima u Aziji, gde je rast cena gasa učinio takav pomorski transport isplativim, piše *WSJ*.

BP: Novi posao u oblasti prirodnog gasa

LONDON - Britanski kolos BP dogovorio je kupovinu udela od 10 odsto u 100% Enijevom offshore mega projektu u koncesiji Shorouk u egipatskim vodama Mediterana. Kako je saopšteno prošle subote, BP će italijanskom partneru isplatiti za taj udeo 375 miliona dolara. Koncesija obuhvata i ogromno gasno polje Zohr, sa rezervama procenjenim na 850 milijardi kubnih metara gasa *in place*. Polje, na nekih 190 km severno od Port Saida, je otkrio Eni u avgustu 2015. godine, na dubini od nekih 1.500 metara. Glavni izvršni direktor Enija, Claudio Descalzi je ove nedelje rekao da bi kompanija mogla u narednih par meseci da proda dodatnih 40% udela i ostane sa 50% vlasništva u ovom projektu. Prvi gas iz ovog do sada najvećeg nalazišta u podmorju Mediterana trebalo bi da ode na tržište krajem iduće godine. Dve kompanije su se dogovorile da BP-u ostane opcija kupovine dodatnih 5% u koncesiji pre kraja 2017. Kupovina se uklapa u BP-jevu strategiju sve veće orijentacije kompanije sa nafte na prirodni gas. *Reuters*

REGION

Nastavljen crni bilans brodske rafinerije

SARAJEVO - Gubici rafinerije nafte u Bosanskom Brodu sada premašuju iznos od 280 miliona evra, uz istovremeno kontantno smanjenje prerade, stoji u izveštaju revizora, čije delove prenosi portal **Capital**. U prvih devet meseci ove godine brodska rafinerija, koja je u vlasništvu Zarubežnjefta, zabeležila je gubitak od 37,9 miliona KM (€19,3 mln), što je za čak €14,4 mln više u odnosu na isto razdoblje 2015. Time je akumulirani gubitak rafinerije dostigao ukupan iznos od 557,5 mln KM (€284 mln). Rafinerija je ove godine smanjila i broj zaposlenih sa lanijskih 1.158 na 985 radnika. Zvanični podaci pokazuju da u protekle tri godine kontinuirano pada uvoz sirove nafte u BiH, koja se prerađuje jedino u Bosanskom Brodu, pa je tako je 2013. u BiH uvezeno nešto više od milion tona sirove nafte, u 2015. godine 888 hiljada tona, a zaključno s krajem oktobra ove godine 695 hiljada tona sirove nafte u vrednosti od oko €198 mln.

Jugopetrol isplaćuje 6 miliona evra dividendi

PODGORICA - Kompanija Jugopetrol počela je isplatu dividende od oko šest miliona evra. Kompanija sa sedištem izmeštenim od 2015. iz Kotora u Podgoricu je u prošloj godini je ostvarila neto dobit od 4,93 miliona evra, 3,9 odsto više u odnosu na 2014. Većinski vlasnik Jugopetrola je od kraja 2002. godine grčki Hellenic Petroleum International, sa udelom od 54,35 odsto.

OSTVARI SAVE&DRIVE
POPUST

DO 5 DINARA/LITAR

DO 25% PO ARTIKLU ILI USLUZI

NOVO!

OMV

MOVING LIFE

Hernadi pruža ruku Zagrebu

ZAGREB - Predsednik Uprave MOL-a Zsolt Hernadi rekao je u intervjuu za nemački

poslovni list **Handelsblatt** u torak da računa da će postići dogovor s hrvatskom Vladom kako bi Ina bila deo novog MOL-a. Takođe izvršni direktor, Hernadi je kazao da strategija MOL-a do 2030. vredi i s Inom i bez nje. „Naš problem je u politici u Zagrebu. Šest godina imamo nesporazum i iako smo odgovorni za Inu, naš uticaj je slab. Kompanija uveliko trpi zbog toga", poručio je Hernadi i konstatovao da će MOL prodati deonice Ine ako nije dobrodošao u Hrvatskoj.

ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ

КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

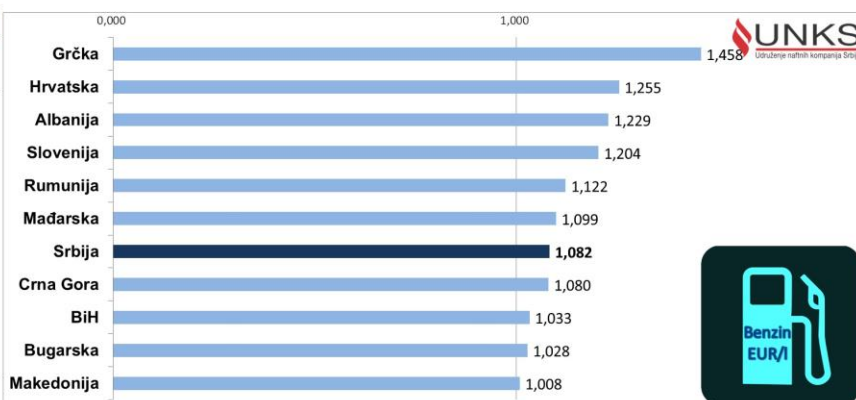
www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

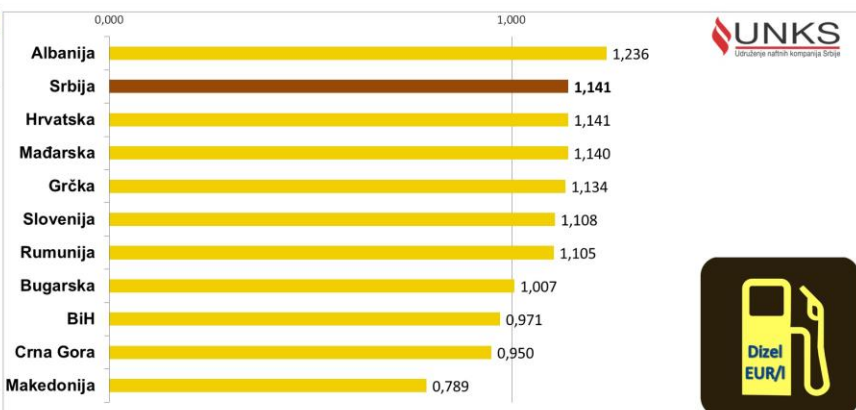

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona
30.11.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

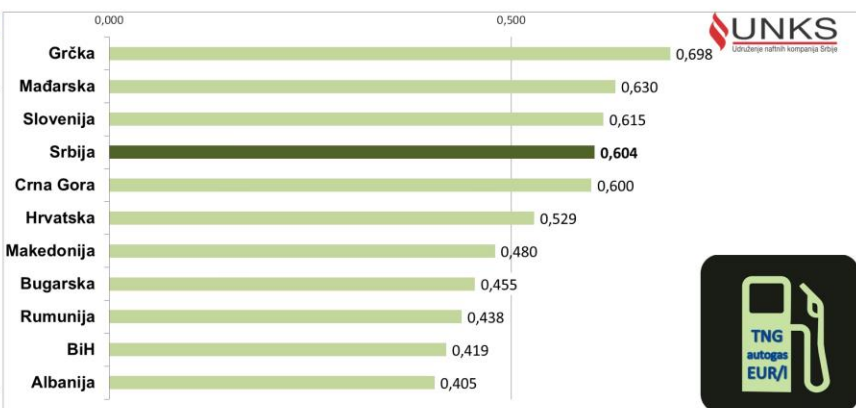
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,458	27,31%
Hrvatska	1,255	9,58%
Albanija	1,229	7,30%
Slovenija	1,204	5,13%
Rumunija	1,122	-1,99%
Mađarska	1,099	-4,07%
Srbija	1,082	-5,52%
Crna Gora	1,080	-5,70%
BiH	1,033	-9,82%
Bugarska	1,028	-10,26%
Makedonija	1,008	-11,95%
Prosečna cena u regionu		1,145

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,236	16,00%
Srbija	1,141	7,06%
Hrvatska	1,141	7,05%
Mađarska	1,140	6,99%
Grčka	1,134	6,41%
Slovenija	1,108	3,97%
Rumunija	1,105	3,68%
Bugarska	1,007	-5,48%
BiH	0,971	-8,84%
Crna Gora	0,950	-10,85%
Makedonija	0,789	-25,98%
Prosečna cena u regionu		1,066

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,698	30,74%
Mađarska	0,630	17,97%
Slovenija	0,615	15,20%
Srbija	0,604	13,09%
Crna Gora	0,600	12,39%
Hrvatska	0,529	-0,96%
Makedonija	0,480	-10,13%
Bugarska	0,455	-14,76%
Rumunija	0,438	-17,88%
BiH	0,419	-21,47%
Albanija	0,405	-24,19%
Prosečna cena u regionu		0,534

Udruženje naftnih kompanija Srbije
Vladimira popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

WPCSERBIA

NEDELJA - Deo izdavačke delatnosti NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave